

SMALNÆBSPARAKITTER
Brotojeris slægten

Udarbejdet af dommerudvalget 1982
rev. juni 1998
rev. februar 2007

Dette materiale er den enkelte dommers private og må ikke offentliggøres

Brotogeris slægten

Er en gruppe små sydamerikanske parakitler, med overvejende grøn fjerdragt, men som især kendes på deres smalle og sammentrykte næb med skarp næbryg og tandudskæring over undernæbbet samt spidse næb.

Halen er kort, men kileformet – hos to af arterne er de midterste halefjer dog forlænget.

Fuglene kaldes på grund af deres særpræget næb: **SMALNÆBSPARAKITTER.**

Slægten omfatter:

Brotogeris tirica (Gmelin) 1788 E: Plain Parakeet T: Tirikasittich	Tirikaparakit	side 4
Brotogeris versicolorus (Müller) 1776 E: Canary-winged Parakeet T: Weissflügelsittich	Hvidvinget parakit	side 5
Brotogeris chiriri (Vieillot) 1818 E: Yellow-chevroned Parakeet T: Kanarienflügelsittich	Kanarievinget parakit	side 6
Brotogeris pyrrhopterus (Latham) 1801 E: Gray-cheeked Parakeet T: Feuerflügelsittich	Ildvinget parakit	side 8
Brotogeris jugularis (Müller) 1776 E: Orange-chinned Parakeet T: Tavisittich	Toviparakit	side 9
Brotogeris cyanoptera (Pelzeln) 1870 E: Cobalt-winged Parakeet T: Blauflügelsittich	Smalnæbsparakit	side 11
Brotogeris chrysopterus (Linne) 1766 E: Golden-winged Parakeet T: Braunkinnsittich	Gyldenvinget parakit	side 13
Brotogeris sanctithomae (Müller) 1776 E: Tui Parakeet T: Tuisittich	Tuiparakit	side 15

Litteratur:

Parrots of the World: af Joseph M. Forshaw

Parrots a Guide to the Parrots of the World: af Tony Juniper & Mike Parr

Südarmerikanische Sittiche bind 5: af Thomas Arndt

Tirikaparakit

Brotogeris tirica (Gmelin) 1788

E: Plain Parakeet

T: Tirikasittich

Farvebeskrivelse:	Fuglen er overvejende grøn, pande hovedsider og kroppens underside lysere grøn. De små overvingedækfjer grønne med oliv Brunligt skær. Hånddæk- og håndsvingfjer blå med smalle grønne sømme. Undervingedækfjer grøngule, de store med blågrønne farve ved roden. Halen grøn, hvor de midterste halefjer har et blåligt skær, de øvrige har gullig kant på inderfanen.
Længde:	Iris brun, næb kødfarvet, ben og fødder brunlig kødfarvet. 23 cm.
Kønsforskel:	Ingen ydre kønsforskel.
Ungfugle:	Ligner voksne fugle, men de blå farver i vinger kan kun anes, halen er kortere og næbbet er mørkebrunt. Ungfugle er yngledygtige efter ca. 8 mdr.
Udbredelse:	Østlige og sydøstlige Brasilien fra Goyaz og Bahia til Rio Grande do Sul.
Opdræt:	Dansk førsteopdræt i 1961 hos Carl Wentrup, Lyngby.
Mutationer:	Blå og gul.

Hvidvinget parakit

Brotogeris versicolurus (Müller) 1776

E: White-winged Parakeet

T: Weissflügelsittich

Farvebeskrivelse:

Fuglen er overvejende grøn, hovedsider og tøjler med blålig skær. Første håndsvingfjer sort med blå ydersøm og spids, de øvrige mørkeblå med grøn søm. Håndsvingfjer og tommelfjer hvide, ydre armsvingfjer gullighvide. De store vingedækfjer gule, undervingedækfjer grønne. Halen grøn på oversiden og blågrøn på undersiden.

Iris brun, næb hornfarvet og fødder kødfarvet.

Længde:

22 cm.

Kønsforskel:

Ingen ydre kønsforskel.

Udbredelse:

Østlige Ecuador, nordøstlige Peru og Colombia østover til Amazonefloden i Brasilien.

Kanarievinget parakit

Brotogeris chiriri (Vieillot) 1818

E: Yellow-chevroned Parakeet

T: Kanarienflügelsittich

- Farvebeskrivelse: Fuglen er overvejende grøn, lysere på undersiden med mere gul-
lig farve. Hånddækfjer dybblå, tommelfjer, de yderste store vin-
gedækfjer gule, små undervingedækfjer grønne, store undervinge-
dækfjer og inderfaner på håndsvingfjerens underside grønblå.
Halen grøn med blå skær på undersiden.
Næb brunlig, fødder og ben kødfarvet.
- Længde: 22 cm.
- Kønnsforskel: Ingen ydre kønnsforskel.
- Ungfugle: Ligner de voksne fugle med et mørkere overnæb.
- Udbredelse: Østlige og sydlige Brasilien fra Ceara, Maranhao og sydlige Para,
sydover til Rio de Janeiro, vestlige Sao Paulo og Mato Grosso,
nordlige og østlige Bolivia, Paraguay.
- Opdræt: Dansk førsteopdræt i 1974 hos Knud Rubinke, Vejen.

Underarter:

Behns parakit

Brotogeris c. behni (Neumann) 1931

E: Behn's Parakeet

T: Behns Kanarienflügelsittich

Farvebeskrivelse: Ligner nominatformen men er større og den grønne fjerdragt er gulgrøn.

Længde: 24 cm.

Udbredelse: Central og Sydbolivia og den nordvestlige provins Salta i Argentina.

Muligvis krydsning mellem hvidvinget og kanarievinget parakit??

Ildvinget parakit

Brotogeris pyrrhopterus (Latham) 1801

E: Grey-cheeked Parakeet

T: Feuerflügelsittich

Farvebeskrivelse:	Fjerdragten generel grøn og mere gullig på undersiden. Issen blå-grøn. Forhoved, hovedsider, nakke og kinder grå. Store vingedækfjer og tommelfjer mørkeblå, svingfjerens yderfane blålig, inderfanen sort med smal gul søm. Undervingedækfjer orange (ildfarvet). Halen er grøn, de midterste halefjer har dog et blå skær. Iris brun, næb lyst kødfarvet, fødder kødfarvet.
Længde:	20 cm.
Kønnsforskel:	Ingen ydre kønnsforskel.
Ungfugle:	Ligner de voksne fugle men issen er ikke så gennemfarvet, kinder mørkere og overnæb mørkere.
Udbredelse:	Vest for Andesbjergene fra Chone floden vestover til Ecuador og sydover til nordvestlige Peru.

Opdræt: Der finde flere opdrætsbeskrivelser bl.a. 1961 Erik Bagger, Hvidovre.

Toviparakit

Brotogeris jugularis (Müller) 1776

E: Orange-chinned Parakeet

T: Tavisittich

- Farvebeskrivelse: Fjerdragten grøn, lysere og mere gullig på strube og bryst. Isse og nakke grøn med blå skær. Hageplet orangerød. Ryg olivengrøn, bagerste del af ryg og gump med blåligt skær. Små og mellemste vingedækfjer danner et brunt vingeområde. Svingfjer blåviolet, store vingedækfjer blågrøn. Vingebue og undervingedækfjer gulgrønne, svingfjernes underside blågrøn. Lår og underhaledekfjer blågrønne. Halen grøn på oversiden med blåligt skær, undersiden støvet blågrøn.
- Næb hornfarvet, ben gulbrune.
- Længde: 18 cm.
- Kønnsforskel: Ingen ydre kønsforskel.
- Ungfugle: Ligner voksne fugle.
- Udbredelse: Sydvestlige Mexico sydover gennem Mellemamerika til det nordlige Colombia, nordvestlige Venezuela østover til Cordillera.
- Opdræt: Dansk førsteopdræt 1982 hos Jørgen Hare, Hvidovre.

Underart:

Østlig toviparakit

Brotogeris j. exsul Todd 1917

E. Eastern Tovi Parakeet

T. Östlicher Tavisittich

- Beskrivelse: Ligner norminatformen, men afviger fra denne ved at lår og underhaledekfjer er rent grønne uden anstrøg af blå. Den orange hageplet er lysere og mindre udbredt. Den olivenebrune vingeplet er mørkere.
- Udbredelse: Sydøstlige Colombia og vestlige Venezuela.

Smalnæbsparakit (Blåvinget smalnæbsparakit)

Brotogeris cyanoptera (Pelzeln) 1870

E: Cobalt-winged Parakeet

D: Blauflügelsittich

- Farvebeskrivelse: Fjerdragten grøn, mørkere på ryg og vinger. Forreste del af hovedet og tøjler gule, mørkere og mindre udbredt hos hunnen. Isse og nakke med anstrøg af blå. Hageplet orange. Hånddækfjer og arm svingfjer blåviolette. Vingekant og undervingedækfjer grønne, undersiden af svingfjer blågrønne. Midterste halefjer mørkeblå med grønne kanter, de resterende blågrønne til rent grønne. Halens underside gulliggrøn.
Næb bleg hornfarvet, iris mørkebrun, ben blege kødfarvede.
- Længde: 18 cm.
- Kønsskel: Se farvebeskrivelse.
- Ungfugle: Ligner de voksne men issen er mattere gul og næbbet mørkt.
- Udbredelse: Vestlige del af Amazonfloden fra sydlige Venezuela, sydøstlige Colombia, nordøstlige Peru og østlige Ecuador sydover til nordvest Bolivia.
- Opdræt: 1978 Verner Christiansen, Varde.

Underart:

Huallagaparakit

Brotogeris c. gustavi Berlepsch 1889

E: Gustav's Parakeet

T: Gustavsittich

- Beskrivelse: Denne underart adskiller sig ved at have et grøngult anstrøg på forreste del af hovedet og et ubetydeligt anstrøg på isse og nakke. Vingekant og skulderparti er gult. Yderste hånddækfjer grønne.
- Udbredelse: Huallaga floddalen i sydlige Peru.

Underart:

Beni smalnæbsparakit

Brotogeris c. beniensis Gyldenstolpe 1941

E: Beni Blue-winged Parakeet

T: Beni-Blauflügelsittich

- Beskrivelse: Ligner *B. c. gustavi*, men fjerdragten er blegere, mere gulgrøn. Forreste del af hovedet og tøjler med et tydeligt anstrøg af gult. Isse og nakke har et kraftigt anstrøg af blå. Skulderparti, vingekant og hånddækfjer gule.
- Udbredelse: Bene provinsen i det nordlige Bolivia.

Gyldenvinget parakit

Brotogeris chrysopterus (Linne) 1766

E: Golden-winged Parakeet

T: Braunkinnsittich

Farvebeskrivelse: Fjerdragten grøn, mørkere på ryg og vinger. Sortbrun pandebånd. Issen har blåligt skær, kinder mørk blågrønne. Orangebrun hageplet. Ydre vingedækfjer orangefarvet, øvrige vingedækfjer blåviolette med grøn kant. Undervingedækfjer grønne, undersiden af vingefjer blågrønne. Halen grøn med blå skær på oversiden, undersiden mere gulliggrøn. Næb lyst hornfarvet, iris mørkebrun, fødder mørk kødfarvet.

Længde: 16 cm.

Kønnsforskel: Ingen ydre kønnsforskel.

Ungfugle: Ligner voksne fugle, men ydre vingedækfjer grønne.

Udbredelse: Guyana, østover til Venezuela til syd i Bolivia og i nord Amazonfloden i det nordlige Brasilien.

Opdræt: Dansk førsteopdræt 1993 hos Erik Henriksen, Tommerup.

Underart:

Tuipara parakit

Brotogeris c. tuipara (Gmelin) 1788

E: Tuipara Parakeet

T: Tuiparasittich

Beskrivelse: Ligner norminatformen men har smallere orangefarvet pandebånd og orangefarvet hageplet. Halefjer har smalle gule kanter.

Længde: 18 cm.

Udbredelse: Sydsiden af Amazonfloden i det nordlige Brasilien.

Underart:

Madeira parakit

Brotogeris c. chrysosema Sclater 1864

E: Golden Parakeet

T: Gelbflügelsittich

Beskrivelse: Forhovedet og tøjler gulorange, orangefarvet hageplet. Hånddækfjer gule.

Længde: 20 cm.

Udbredelse: Øvre del af Amazonfloden i Codajás og Manus distrikterne i nordlige Brasilien.

Underart:

Cordajas parakit

Brotogeris c. solimoensis Gyldenstolpe 1941

E: Codajas Golden Parakeet
T: Codajas-Goldflügelsittich

Beskrivelse: Ligner norminatformen men pandebåndet er lysere og mere rødbrunt. Lysere gulbrun hageplet.
Længde: 17 cm.
Udbredelse: Øvre del af Amazonfloden i Codajas og Manus distrikterne i Amazonas og nordlige Brasilien.

Underart:

Rio Negro parakit

Brotogeris c. tenuifons Friedmann 1945

E: Rio Negro Parakeet

T: Rio Negro Goldflügelsittich

Beskrivelse: Mangler næsten helt pandebånd og den smule der er, er brun som hos *B. c. chryosema*.
Længde: 17 cm.
Udbredelse: Langs Negro floden i Santa Isabel, Amazonas og nordvestlige Brasilien.

Tuiparakit

Brotogeris sanctithomae (Müller) 1776

E: Tui Parakeet

T: Tuisittich

Farvebeskrivelse:	Fjerdragten grøn og mere gullig på underkrop, undervingedækfjer, nederste del af ryggen, gump og øverste haledækfjer. Blåligt skær på kind og pande. Isse og pande gul. Vingedækfjer grønne, undersiden blågrøn. Halen grøn på oversiden og gulgrøn på undersiden. Næb rødbrunt, øjenring grå, iris gullig, ben lys gråbrune.
Længde:	17 cm.
Kønnsforskel:	Ingen ydre kønnsforskel.
Ungfugle:	Ligner voksne fugle, men iris er mørkere.
Udbredelse:	Øvre del af Amazonfloden, Brasilien gennem sydøst Colombia og nordøst Peru til østlige Ecuador og nordlige Bolivia.

Underart:

Santarém tuiparakit

Brotogeris s. takatsukasae Neumann 1931

E: Santarém Parakeet, Taka-Tsukasa Parakeet

T: Gelbstreifen Tuisittich

Beskrivelse:	Ligner norminatformen, men har gul stribe bag øjet som tøjlestribe. Dette har tidligere været betragtet som kønnsforskellen.
Længde:	16 cm.
Udbredelse:	Nedre del af Amazonas, Brasilien.

